

Ryzyko geopolityczne — wynikające z konfliktów międzynarodowych, wojen oraz napięć dyplomatycznych i handlowych — osiągnęło ostatnio historycznie wysokie poziomy. Główne wydarzenia na świecie, takie jak inwazja Rosji na Ukrainę czy narastające wojny handlowe, pokazały, że skutki takich napięć mogą wykraczać daleko poza kraje bezpośrednio zaangażowane, powodując zakłócenia na rynkach finansowych na całym świecie. Zrozumienie, jak niestabilność geopolityczna wpływa na instytucje finansowe, ma kluczowe znaczenie, ponieważ banki odgrywają kluczową rolę w zapewnianiu finansowania, wspieraniu przedsiębiorstw i utrzymywaniu stabilności gospodarczej.

Celem tego badania jest analiza, w jaki sposób napięcia geopolityczne wywołane przez wojnę wpływają na decyzje kredytowe banków — w szczególności, jak skutki tych napięć rozprzestrzeniają się poza granice państw oraz w jaki sposób banki państwowe reagują inaczej niż banki prywatne. Badanie koncentruje się na dwóch kluczowych pytaniach: Po pierwsze, czy wzrost niepewności geopolitycznej wywołanej konfliktem prowadzi do ograniczenia akcji kredytowej wobec firm zlokalizowanych w pobliżu strefy konfliktu, nawet jeśli regiony te nie są bezpośrednio objęte działaniami wojennymi? Po drugie, jak różni się zachowanie banków państwowych od prywatnych w czasie konfliktów zbrojnych i w kontekście międzynarodowych sankcji?

Aby odpowiedzieć na te pytania, badanie wykorzystuje granularne dane na poziomie pojedynczych umów kredytowych z wielu krajów, obejmujące ponad trzy dekady (1990–2023). Projekt stosuje metody wnioskowania przyczynowego, w tym podejścia typu Difference-in-Differences (DiD), które umożliwiają identyfikację efektów rozprzestrzeniania się ryzyk związanych z konfliktami zbrojnymi poprzez porównanie zachowań kredytowych banków przed i po wystąpieniu danego konfliktu, ze szczególnym uwzględnieniem regionów geograficznie bliskich strefom wojennym. Dodatkowo, projekt analizuje, czy banki państwowe kontynuują akcję kredytową w czasie kryzysów — potencjalnie realizując cele polityczne lub strategiczne, takie jak wspieranie kluczowych sektorów (np. obronność, energetyka) lub przedsiębiorstw państwowych. Badanie sprawdza również, w jaki sposób międzynarodowe sankcje wpływają na praktyki kredytowe banków, w zależności od formy własności oraz politycznego stanowiska kraju ich siedziby.

Badanie to ma szczególne znaczenie w obecnych realiach, gdy niestabilność geopolityczna stała się jednym z najpoważniejszych zagrożeń dla globalnej stabilności gospodarczej i finansowej. Wyniki dostarczą kluczowych wniosków dla decydentów politycznych, banków centralnych oraz organów nadzoru finansowego – jak skutecznie chronić gospodarkę i zapewnić stabilny dostęp do finansowania w okresach konfliktów międzynarodowych.